books2ebooks.eu

Goethe, Johann Wolfgang von

Den gamle med heliga lampan. Saga af Göthe. Öfwersättning. Stockholm, tryckt hos Carl Delén, 1812.

Stockholm
1812

e-böcker från ditt bibliotek av
eBooks on Demand

digitaliserad av
Kungliga Biblioteket
National Library of Sweden

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök*: Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra*: Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via http://books2ebooks.eulla boken.

- http://search.books2ebooks.eu/

GÖETHE

Roman
Utl.
(Br.)
1700-1829

KUNGL. BIBLIOTEKET
STOCKHOLM

Den Gamle
med
Heliga Lampan.

Saga
af
GÖTHE.

Öfwersättning.

Roman
Utl.
(Br.)
1700-1829

S. 5-8 saknas (ersatta av fotokathopier)

STOCKHOLM,
Tryckt hos CARL DELÉN, 1812.

KUNGL. BIBLIOTEKET STOCKHOLM

28
878

Schlüßel liegen im Buche zerstreut, das
Räthsel zu lösen;
Denn der Prophetische Geist ruft den
Verständigen an.

Göthe:
Weißagungen des Bakis

Intwid den stora Floden, som nu efter ett starkt regn war högt stigen och swallande, ägde den gamle Färjkarlen sin lilla hydda. Trött af dagens mödor hade han inslumrat i en djup sömn. Midt i natten wäckte honom några gälla röster; han hörde att resande wille bli förde öfwer.

Då han steg utom dörren, såg han twenne Lyktgubbar swäfwa öfwer den fastbundna jullen. De försäkrade honom att de hade mycket brådtom, och önskade att redan wara wid andra stranden. Den gamle dröjde icke; han sköt ut, och for med sin wanliga skicklighet twersöfwer floden, under det främlingarne på ett obekant ganska wigt språk hwißlade till hwarannan, och midt derunder utbröto i ett gällt löje, samt hoppade af och an.

än på kanter och bänkar, än på botten af jullen.

«Jullen runkar,» skrek den gamle, «och «om I åren så oroliga, kan han hwälfwa; «sätten Er, I lyktgubbar!»

Wid denna anmaning utbröto de i ett högt gapskratt, gjorde gäck af den gamle, och blefwo ännu oroligare än förut. Han fördrog deras okynne med tålamod och stötte snart intill andra stranden.

«Se, här är för er möda,» ropade de resande, och under det de skakade sig, föll en mängd glänsande guldstycken i den wåta jullen. — «För Guds skull, hwad gören I!» ropade den gamle, «I fören mig i den stör- «sta olycka! hade något enda guldstycke fallit «i wattnet, så skulle strömmen, som icke kan «lida denna metall, höjt sig i fasliga wågor, «slukat jullen och mig, och hwem wet hur det «kunnat gå med Er! tagen ert guld tillbaka!»

«Wi kunna icke återtaga hwad wi en gång «skakat ifrån oß,» swarades honom.

Den gamle sade då, i det han lutade sig ned och uppsamlade guldstyckena i sin mößa: «så gören J mig också den mödan att söka till- «samman, föra till land och nedgräfwa dem.»

Lyktgubbarne hade hoppat ur jullen, och den gamle ropade: «hwar blir nu min lön?»

«Den icke guld tager, måste arbeta för in- «tet,» ropade lyktgubbarne. — «J bören weta, «att jag betalas blott med jordens frukter.» — «Med jordens frukter? Dem förfmå wi, och ha «deraf aldrig njutit.» — «Men, jag kan likwäl «icke släppa Er, innan J lofwat att lemna mig «tre kälhufwuden, tre ärtfockor, och tre flo- «ra löfar.»

Lyktgubbarne wille skämtande smyga sig undan, men kände sig på ett obehagligt sätt fängslade wid marken; det war den mest oan- genäma känsla de någonsin haft. De lofwa-

de att med det första erlägga hwad han fordrade; han släppte dem och utsköt sin julle. Han war redan långt borta, då de ropade efter honom: «Gamle! hör gamle! det wigtigaste ha wi glömt.» — Han war borta och hörde dem icke. Han hade låtit föra sig utmed samma sida, floden nedåt, der han i en bergig trakt, dit wattnet aldrig kunde hinna, wille nedgömma det farliga guldet. Der fann han mellan höga klippor en ofantlig klyfta, nedkastade guldet i den, och återwände till sin hydda.

I denna klyfta befann sig den sköna gröna Ormen, hwilken nu wäcktes ur sin sömn af det nedklingande myntet. Knappt blef han de lysande guldstyckena warse, innan han strax med största begärlighet slukade dem, och sorgfälligt uppsökte alla de öfriga, som hade kringspridt sig i snäret och emellan sprickorna.

Knappt woro de slukna, då han, under den angenämaste njutning, kände guldet smälta

i sina ådelfwor, och fördela sig genom hela hans kropp — och han fann med den största glädje, att han blifwit genomskinlig och lysande. Redan länge hade man försäkrat honom att detta fenomen wore möjligt; men han twiflade nu om detta ljus kunde äga någon längre waraktighet; nyfikenheten och begäret, att för framtiden härom weta något med säkerhet, förde honom derföre ur klippan, att undersöka hwem som kunde hafwa ditströdt det sköna guldet. Han fann icke någon; men så mycket mera nöjsamt war det för honom att beundra sig sjelf, då han framslingrade mellan buskarne och örterna; och det sköna ljus, han utbredde öfwer det friska gröna, wäckte hans obeskrifligt glada förundran. Alla blad lyste af smaragd, alla blommor woro på det härligaste förklarade. Förgäfwes genomslingrade han den ensliga wildmarken; men så mycket mera lifwades hans hopp, då han ut-

kom på öppna fältet, och på afstånd såg en glans som liknade hans egen. «Finner jag då «ändtligen mina likar!» utropade han och skyndade fortare. Han aktade ej besvärligheten att genomtåga gyttja och wass, ty, ehuru han på torra bergångar och i höga stenklyftor lefde med mycken bequämlighet, gerna åt kryddfulla wexter, och wanligtwis stillade sin törst med läcker dagg och friskt källwatten, så hade han dock, för det kära guldets skull och i hopp om det härliga ljuset, företagit allt hwad man ålade honom.

Ganska utmattad anlände han ändtligen till ett sumpigt kärr, der de båda lyktgubbarne swäfwade af och an. Han gick emot dem, gjorde sin helsning, och betygade sin glädje öfwer att träffa så hyggliga Herrar af sin slägt. Lyktgubbarne hoppade honom närmare, swäfwade bort öfwer honom, logo och skämtade på sitt wanliga wis. «Herr Onkel,»

sade de, «om Ni wäl är af horisontala «linien, så betyder det dock ingenting; utan «twifwel äro wi i slägtskap blott på skenets «sida, ty se bara» — här uppoffrade båda flammorna sin bredd, och gjorde sig så långa och spetsiga som möjligt war — «se bara, huru «skönt denna smala längd kläder oß Herrar «af bertikala linien; tag det icke illa opp, min «wän; hwilken familj kan skryta deraf? så «länge det funnits lyktgubbar, har ännu in«gen hwarken sutit eller legat.»

Ormen plågades af ganska obehagliga känslor i deßa främmandes sällskap; ty han mätte höja sitt huswud så högt han än wille, han kände dock att han åter måste böja det mot jorden, för att komma ur stället; och hade han förut i den mörka skogen funnit sig utomordentligt skön, så tyckte hans glans i deßa kusiners närwaro med hwarje ögonblick aftaga, ja han fruktade att den

slutligen kunde alldeles afslockna. I denna förlägenhet frågade han hastigt, om Herrarne ej kunde ge honom någon upplysning om hwarifrån det glänsande guldet hade kommit, som nyligen nedfallit i bergsklyftan: han förmodade, det wara ett guldregn som omedelbarligen neddroppade från himmelen. Lyktgubbarne logo, skakade sig, och en mängd guldstycken rullade omkring dem. Ormen skyndade hastigt till, för att uppsluka dem. «Smaklig måltid, Herr Onkel,» sade de artige Herrarne, «wi kunna uppwakta med ännu mera.» De skakade sig ännu några gånger med mycken behändighet, och ormen hann knappt hastigt nog swälja de kostliga rätterna. Synbart började hans sken tilltaga, och han lyste werkligen på det härligaste, under det lyktgubbarne hade blifwit temligen spensliga och klena, utan att dock ha förlorat det minsta af deras muntra lynne.

«Jag är Eder för evigt förbunden,» sade Ormen, sedan han något fått återhämta sig efter kalaset. «Fordren af mig allt det «I wiljen, hwad helst i min förmåga står «will jag göra för Er.»

«Rätt skönt!» ropade lyktgubbarne; «säg, «hwar bor sköna Liljan? För oss så fort möj«ligt är till sköna Liljans Palats och Träd«gård, wi dö af otålighet att få kasta oss «för hennes fötter.»

«Denna tjenst,» swarade Ormen med en djup suck, «kan jag icke strax wisa Er. Skö«na Liljan bor olyckligtwis på andra sidan «wattnet.» —

«På andra sidan wattnet! Och wi låta öf«werföra oss under denna stormiga natt!» «Huru grym är icke floden, som nu åtskiljer «oss! Skulle det ej wara möjligt att ropa «den gamle tillbaka?»

«Förgäfwes skolen I göra Er detta be-

«swär» swarade Ormen, «ty om J och träf-
«fade honom till och med på denna stranden,
«så skulle han icke emottaga Eder. Han får
«öfwerföra hwem som helst från andra stran-
«den till denna, men ingen härifrån och dit.» —
«Då ha wi stållt oß wäl; ges det då ej nå-
«got annat medel att komma öfwer floden?»
— «Ännu några, endast icke i detta ögon-
«blick. Jag sjelf kan sätta Herrarna öfwer,
«men först wid middagsstunden.» — «Det är
«en tid, då wi ej gerna resa.» — «Så kunnen
«J om aftonen fara öfwer på Jättens skug-
«ga.» — «Hur går det till?» — «Den store
«Jätten, som icke bor långt härifrån, förmår
«ingenting med sin kropp; hans händer kun-
«na ej uppbära ett halmstrå, hans skuldror
«ej en riskknippa, men hans skugga förmår
«mycket, ja allt; derföre är han som mäkti-
«gast wid solens uppgång och nedgång. Man
«behöfwer då blott sätta sig på hans skuggas

«nacke, Jätten går då sakta mot stranden,
«och skuggan förer wandraren öfwer wattnet.
«Men wiljen I wid middagstiden infinna
«Er wid den der skogbrynen, hwaresr små-
«skogen stöter nära intill stranden, så kan jag
«föra Eder öfwer och presentera Eder för
«sköna Liljan. Men skyn I middagshettan,
«så behöfwen I blott mot qwällen i berg-
«dalen uppsöka Jätten, som wißt skall wisa
«sig ganska tjenstaktig.»

Efter en lätt bugning aflägsnade de unge Herrarne sig, och Ormen war rätt nöjd att bli af med dem, dels för att få fröjda sig i sitt eget ljus, dels för att tillfredsställa en nyfikenhet, hwaraf han på ett förunderligt sätt redan länge warit plågad.

I bergsklyftorna, der han ofta krupit fram och åter, hade han på ett ställe gjort en förundranswärd upptäckt. Ty ehuru han war twungen att krypa genom deßa afgrun-

dar utan något ljus, så kunde han dock genom känseln rätt wäl åtskilja föremålen. Blott oregelmäßiga naturprodukter war han wan att finna öfwerallt; än framslingrade han emellan stora kristallpiggar, än kände han stycken och trådar af gediget silfwer, och förde ofta med sig i ljuset en och annan ädelsten. Men han hade, till sin stora förundran, i en rundtom kringsluten klippa känt föremål som förrådde den bildande menniskohanden. Glatta wäggar, på hwilka han ej kunde uppstiga, hwaßa regelmäßiga kanter, wälbildade stoder, och, hwad som förekom honom förunderligast, menskliga figurer, om hwilka han flera gånger hade slingrat sig, och dem han ansåg för koppar eller polerad marmor. All denna erfarenhet önskade han, att nu slutligen sammanfatta genom ögats sinne, och bestyrka, hwad han förut endast förmo-

dade.

dade. Han trodde sig nu kunna genom sitt eget ljus upplysa deßa sällsamma underjordiska hwalfwen, och hoppades, att på en gång bli fullkomligen bekant med deßa förunderliga föremål. Han ilade, och fann på den wanda wägen snart de springor, genom hwilka han brukade insmyga sig i helgedomen.

Då han befann sig på stället, såg han sig med nyfikenhet om, och, ehuru hans sken ej kunde upplysa alla föremålen i denna Rotunda, bleswo dock de närmaste nog tydliga för honom. Med förwåning och wördnad såg han opp i en glänsande nisch, hwarest bilden af en wördnadsfull Konung, i rent guld, war uppställd. Efter måttet war Bildstoden öfwer menniskostorlek, men efter formen förr bilden af en liten än af en stor man. Hans wälbildade kropp war omhöljd af en enkel mantel och en ekkrans sammanhöll hans hår.

Knappt hade Ormen skådat denna wörd
nadsfulla bild, då Konungen började tala,
och frågade: «hwadan kommer du?» — «U
klyftorna,» swarade Ormen, «i hwilka gul
«det bor.» — «Hwad är härligare än guld?»
frågade Konungen. — «Ljuset,» swarade
Ormen. — «Hwad är mera wederqwickande
«än ljuset?» frågade den förre — «Talet,»
swarade den sednare.

Han hade under detta samtal kastat sina
blickar åt sidan, och i nästa nisch satt en an
nan härlig Bild. I densamma satt en silf
wer-Konung af lång och spenslig gestalt.
Hans kropp war öfwertäckt med en utsirad
klädnad, krona, gördel och scepter prydda
med ädelstenar. Han hade stolthetens glans
och lugn i sitt anlete, och syntes wilja tala,
då i detsamma en åder, som dunkelfärgad
genomslingrade marmorwäggen, på en gång
blef skinande, och utbredde ett skönt ljus öf

wer hela templet. Wid detta sken såg ormen den tredje Konungen, som satt der af koppar, i wäldig gestalt, lutade sig mot sin klubba, war prydd med en lagerkrans, och liknade mera en klippa än en menniska. Han wille se sig om efter den fjerde, som stod ganska långt derifrån, men muren öppnade sig, i det den upplysta ådran, lik en blixt, swäfwade och förswann.

En man af medelmåttig storlek, som nu framträdde, ådrog sig ormens uppmärksamhet. Han war klädd som en bonde, och bar i sin hand en liten lampa, hwars stilla flammor man gerna åskådade, och som på ett underbart sätt, utan att ens kasta någon skugga, upplyste hela dômen.

«Hwarföre kommer du, då wi ha ljus?» frågade Silfwerkonungen. — «I weten, att jag ej wågar upplysa det Dunkla.» — «Ändar sig mitt Rike?» frågade Silfwerkonun-

gen. — «Sent, eller aldrig,» swarade den gamle.

Med en stark stämma började Koppar-Konungen att fråga: «När skall jag uppstå?» — «Snart,» swarade den gamle. — «Med hwem skall jag förena mig?» frågade Konungen. — «Med dina äldre bröder,» swarade den gamle. — «Hwad skall det bliswa af den yngste?» frågade Konungen. — «Han skall sätta sig,» swarade den gamle.

«Jag är icke trött,» ropade den fjerde Konungen med en hård, dallrande stämma.

Ormen hade, under det deßa talade, sakta kringslingrat i templet, hade betraktat allt, och beskådade nu den fjerde Konungen på nära håll. Han stod lutad mot en pelare, och hans ansenliga gestalt war mera klumpig än skön. Men den metall, hwaraf han war gjuten, kunde man ej lätt urskilja. Noga betraktad war det en blandning af

de tre metaller, hwaraf hans bröder woro bildade. Men deßa materier syntes ej hafwa rätt sammanfmält wid gjutningen; ådror af guld och silfwer lupo oregelmäßigt fram genom en kopparmaßa, och gåfwo bilden ett obehagligt utseende.

Emedlertid sade Guldkonungen till mannen; «huru många hemligheter wet du?» — «Tre,» swarade den gamle. — «Hwilken är «den wigtigaste»? frågade Silfwerkonungen. — «Den uppenbara,» swarade den gamle. — «Will du upptäcka den åfwen för oß?» frågade Kopparkonungen. — «Så snart jag wet «den fjerde,» sade den gamle. — «Hwad bekymrar det mig!» mumlade den sammansatte Konungen.

«Jag wet den fjerde,» sade Ormen, närmade sig till den gamle och hwäfte honom något i örat. — «Tiden lider!» ropade den gamle med wäldsam stämma. Templet återskal-

lade, bildstoderne klingade, och i ögonblicket försönk den gamle åt wester och ormen till öster, och hwar och en genomfor med stor skyndsamhet bergets klyftor.

Alla gångar, genom hwilka den gamle framwandrade, fyllde sig strax efter honom med guld, ty hans lampa hade den underbara egenskap att förwandla alla stenar till guld, allt träd till silfwer, döda djur till ädelstenar, och att förstöra alla metaller; men för att kunna wisa denna werkan, måste hon lysa alldeles ensam. Då ett annat ljus war jemte henne, åstadkom hon endast ett skönt klart sken, och allt lefwande blef alltid af henne wederqwickt.

Den gamle inträdde i sin hydda, som war byggd wid berget; han fann sin qwinna betagen af den största ängest. Hon satt wid elden och gret, och wille icke gifwa sig till freds. »Hwad jag är olycklig,» utropade

hon; «ack, att jag i dag icke låtit dig gå «bort!» — «Hwad är det då?» frågade den gamle helt stilla.

«Knappt war du borta,» sade hon snyftande, «så kommo twenne orolige wandrare «till dörren; olyckligtwis lät jag dem gå in; «de syntes wara artigt, hederligt folk; de «woro klädde i lätta flammor, och man «hade kunnat hålla dem för lyktgubbar: knappt «woro de i huset, så började de att på ett «oförskämdt sätt smeka mig med ord, och blef «wo så närgångne att jag blygs tänka derpå.»

«Äh!» sade mannen leende, «Herrarne «ha wäl skalkats; ty för din ålders skull måtte «de wäl låta det bero wid wanlig höflighet.»

«Hwad? ålder! ålder!» ropade qwinnan, «skall jag alltid höra talas om min ålder? «Hur gammal är jag då? Wanlig höflighet! «Jag wet wäl hwad jag wet jag. Och se «dig blott om huru wäggarne se ut; se bara

«de gamla stenarne, som jag på hundrade år
«icke sett; allt guld ha de slickat ned, du tror
«ej med hwilken behändighet, och de försäkra
«de alltjemt att det smakade mycket bättre
«än wanligt guld. Då de hade fejat wägg
«garna rena, syntes de wara wid särdeles
«godt mod, också hade de sannerligen på kort
«tid blifwit mycket större och bredare, och längt
«mera glänsande. Nu förnyade de åter sitt
«sjelfswåld, smekte mig å nyo, kallade mig sin
«Drottning, skakade sig, och en mängd guld
«stycken rullade omkring. Du ser ännu hurn
«de lysa der borta under bänken. Men, hwil
«ken olycka! wår Mops slukade några deraf,
«och se der ligger han död wid spisen. Det
«arma djuret! jag kan icke ge mig tillfreds.
«Jag såg det först se'n de redan woro borta;
«annars hade jag wißt icke lofwat beta
«la deras skuld hos Färjkarlen.» — «Hwad
«äro de skyldige?» frågade den gamle. —

«Tre kålhufwuden,» sade qwinnan, «tre ärt-
«stockar och tre lökar. När det blir dager har
«jag lofwat bära dem till floden.»

«Denna tjenst kan du wisa dem,» sade
den gamle, «ty de skola wid tillfälle tjena
«oß igen.»

«Om de skola tjena oß wet jag icke, men
«lofwat och bedyrat det, det ha de gjort.»

Emedlertid warelden sammanbränd i spisen;
den gamle öfwerdrog kolen med mycken aska,
skaffade de lysande guldstyckena åt sidan, och
nu lyste hans lampa åter ensam med den skö-
naste glans. Murarne öfwerdrogos med guld,
och Mopsen war förwandlad till den skö-
naste Onyx, som man kunnat tänka sig. Den
bruna och swarta färgens skiftning och bryt-
ning mot hwarandra på denna kostbara sten
gjorde honom till det sällsammaste konstwerk.

«Tag din korg,» sade den gamle, «och
«lägg din Onyx dit; tag sedermera de tre

«kålhufwuden, de tre ärtskockorna och de tre
«lökarna, lägg dem deromkring och bär dem
«till floden. Lät mot middagen ormen sätta
«dig öfwer, och besök sköna Liljan. Öfwer-
«lemna åt henne din Onyx, hon skall genom
«sitt widrörande återge honom lif, liksom
«hon genom sitt widrörande dödar allt lef-
«wande; hon skall i honom hafwa en troger
«följeslagare. Säg henne att hon ej skall
«sörja, att hennes förloßning är nära; den
«största olycka bör hon anse som den största
«lycka, ty tiden lider.»

Den gamla packade sin korg, och begaf
sig på wägen i detsamma dagen inbröt. Den
uppgående solen sken klar bortöfwer floden,
hwilken glänste i fjerran; qwinnan gick med
långsamma steg, ty korgen tryckte hennes huf-
wud; men det war icke hennes Onyx som så
tyngde. Allt det döda hon förde kände hon
icke; twertom lyfte sig då korgen i höjden,

och swäfwade öfwer hennes hufwud. Men att bära friska grönsaker eller ett litet lefwande djur, det war för henne ytterst beswärligt. Bekymmerfull hade hon wandrat redan längt bortåt, då hon på en gång stadnade förskräckt, ty hon war nära att trampa på Jättens skugga, som sträckte sig öfwer slåtten ända till henne, och nu såg hon först den wäldiga Jätten uppstiga ur floden der han badat sig, och hon wiße ej huru hon skulle undkomma honom. Så snart han blef henne warse, började han skämtsamt helsa henne, och hans skuggas händer grepo strax i korgen. Med lätthet och skicklighet uttogo de ett kålhufwud, en ärtskocka och en lök, förde dem till munnen på Jätten, hwilken strax gick widare floden uppåt, och lemnade qwinnan fri gång.

Hon eftertänkte om hon ej hellre borde gå tillbaka, och från sin trädgård ersätta de

felande stycken, och gick under detta twifwel
allt widare framåt, så att hon snart anlän-
de till flodens strand. Länge satt hon och
wäntade på Färjkarlen, den hon ändtligen
såg öfwerfara med en underlig resande. En
ung, ädel, skön man, den hon icke nog kunde
åskåda, sprang ur jullen.

«Hwad har Ni att bära?» frågade Färj-
karlen. — «Det är de jordiska ukter som lyktgub-
«barne äro Er skyldige,» swarade qwinnan,
och framförde sina waror. Då den gamle bror
fann twå af hwarje slag, blef han misnöjd och
försäkrade att han ej kunde emottaga dem.
Qwinnan bad honom enträget, berättade ho-
nom att hon icke nu kunde gå hem, och att bör-
dan skulle bli henne för beswärlig på den wäg,
henne ännu återstod att wandra. Han blef wid
sitt nekande swar, under det han försäkrade att
det icke en gång berodde på honom. «Hwad mig

tillkommer.

«tillkommer, måste jag i nie timmar lemna «tillsamman, och jag wågar icke taga det «minsta, innan jag öfwerlemnat en tredjedel «åt floden.» Efter ett långt samtal tillade ändtligen den gamle: «det fins ännu ett me«del. Om Ni will lemna floden någon borgen, «och erkänna Er för deß skuldnär, så tar jag de «sex styckena till mig; men det är någon fara «derwid.» — «Om jag håller mitt löfte, så är «det wäl ingen fara?» — «Icke den minsta. Håll «er hand i floden,» fortfor den gamle, «och «lofwa att Ni will inom fyra och tjuge timmar «afbörda er skuld.» Gumman gjorde det, men huru förskräckt blef hon icke, då hon uppdrog sin hand ur wattnet, kolswart. Hon knotade häftigt på den gamle, försäkrade, att hennes händer alltid warit det skönaste på henne, och att hon, oaktadt det hårda arbetet, alltid wetat att hålla deßa ädla lemmar hwita och behag-

liga Hon betraktade handen med stor harm
och ropade full af förtwiflan: «det är ännu
«wärre! jag ser hon är nästan förswunnen,
«hon är mycket mindre än den andra.»

«Nu syns det blott så,» sade den gamle
«men om Ni icke häller ert löfte kan det bl
«werkligt. Handen skall småningom minska
«och ändtligen helt och hållet förswinna, utan
«att Ni saknar deß bruk. Ni skall kunna för
«rätta allt med henne, blott att ingen skall s
«henne. — Jag önskade hellre att jag ick
«kunde bruka henne, och att ingen säge det p
«mig,» sade gumman; «emedlertid betyde
«det ingenting, jag skall hålla mitt ord oc
«snart befrias från denna swarta hud och de
«ta bekymmer.» Hastigt tog hon derpå fo
gen, hwilken af sig sjelf lyfte sig öfwer henne
hjeßa och swäswade fri i höjden: hon skynde
de efter den unga mannen, hwilken stilla o
tankfull wandrade stranden bortåt. Hans hä

liga gestalt och hans underbara drägt hade gjort ett djupt intryck på den gamla.

Hans bröst war betäckt med ett glänsande harnesk, öfwer hans skuldror hängde en purpurmantel, omkring hans obetäckta hufwud flägtade bruna hår i sköna lockar; hans undersköna anlete war öppet för solens strålar, likasom hans wälbildade fötter. Ehuru barfotad, bortwandrade han stilla öfwer den brännande sanden, och en djup smärta syntes göra honom känslolös mot alla yttre intryck.

Den språksamma Gumman sökte inleda honom i något samtal, men han gaf henne korta ord och föga besked, så att hon, oaktadt hans sköna ögon, slutligen tröttnade att alltid förgäfwes tilltala honom, tog afsked af honom och sade: «Ni går för långsamt, min Herre; «jag wågar ej försumma ett ögonblick för att «kunna paßera floden öfwer den gröna ormen, «och öfwerföra till sköna Liljan denna förträff-

«liga skänk från min man.» Nu gick hon än fortare, och lika så hastigt bemannade sig den sköne Ynglingen, och ilade henne i spåren. «Ni «går till skona Liljan!» utropade han, «då gå «wi samma wäg. Hwad är det för en skänk «Ni bär?»

«Min Herre,» swarade nu qwinnan, «det «är ej billigt att Ni med sådan hetta söker ut «forska mina hemligheter, sedan Ni så enstaf «wigt afwist mina frågor. Men will Ni ingå «i ett byte och berätta mig edra öden, så will «jag ej dölja för Er, hur det hänger tillsamman «med mig och min skänk.» Snart woro de ense; qwinnan förtrodde honom sina omständigheter, hundens öde, och lät honom derjemte betrakta den undersamma skänken.

Han lyftade strax detta Naturens konstwerk ur korgen och tog på sina armar denna mops, som nu syntes njuta en ljuf hwila. «Lyckliga djur!» utropade han, «du skall wid-

«röras af hennes händer, du skall få lif af hen-
«ne, då twertom de lefwande måste fly undan
«henne, för att icke lida ett rysligt öde. Dock,
«hwad säger jag, rysligt! är det ej långt rysli-
«gare och qwalfullare att förtwina af hennes
«närwaro, än det skulle wara att af hennes
«hand emottaga döden? Se på mig, sade han
«till den gamla; i mina år, hwilken olyckelig be-
«lägenhet måste jag ej uthärda! Detta har-
«neſk, som jag med ära burit i striden, denna
«purpur, hwartill jag genom en wis regering
«sökte göra mig wärdig, har ödet nu lemnat
«mig, det ena som en onyttig börda, den andra
«som en obetydande prydnad. Krona, scepter
«och swärd äro borta, jag är för öfrigt likaså
«naken och torftig som hwarje annan jordens
«son; ty så olyckſaligt werka hennes skona blå
«ögon, att de förtaga hwarje lefwande wäſen
«sin kraft, och den, som icke dödas af hennes

«widrörande hand, känner sig försatt i lefwan-
«de skuggors belägenhet.»

Så fortfor han att klaga, och tillfredsstäl-
de alldeles icke den gamlas nyfikenhet, som wil-
le känna icke så mycket hans inre som hans yt-
tre ställning. Hon fick hwarken weta namnet
på hans Far eller hans Konungarike. Han
smekte den härda mopsen, hwilken solstrålar-
ne och ynglingens lågande bröst hade upp-
wärmt, liksom om han lefde. Han frågade myc-
ket efter mannen med lampan, efter werkning-
arne af det heliga ljuset, och syntes deraf för
framtiden lofwa sig mycket godt i sin rysliga
belägenhet.

Nu sågo de på afstånd den majestätiska
bryggan, hwilken sträckte sig öfwer från den
ena stranden till den andra, på det underbara-
ste skimra i solens glans. Båda förwånades,
ty de hade ännu aldrig sett denna byggnad
så härlig. «Huru!» ropade Prinsen; «war

«hon icke redan skön nog, då hon stod för wåra «ögon, byggd af Jaspis och pras, måste man «ej frukta att beträda den, då hon synes med «den skönaste mångfaldighet sammansatt af «smaragd, chrysopras och chrysolit?» Båda woro de okunnige om den förändring, som war föregången med ormen; ty det war ormen som hwarje middag böjde sig öfwer floden, och stod der i form af en dristig brygga. Wandrarne beträdde den med wördnad och gingo stillatigande deröfwer.

Knappt woro de wid andra stranden, då bryggan började hwälfwa och swänga sig; innan kort widrörde hon wattnets yta, och den gröna ormen efterföljde på landet de wandrande i sin egentliga skepnad. Knappt hade de tackat för tillåtelsen, att på hans rygg öfwerwandra floden, då de märkte, att utom dem måste tre eller ännu flere personer wara i sällskapet, hwilka de dock icke kunde upptäcka med sina ögon.

De hörde bredwid sig ett hwäsande, hwilket ormen äfwen med ett hwäsande besvarade. De lyssnade och kunde ändtligen förstå följande: «wi skola,» sade ett par wexlande stämmor, «först incognito se oss omkring i sköna Liljans «park, och wi anhålla att Ni, wid nattens in«brytande, så snart wi blott blifwit någorlunda «presentabla, will föreställa oss för den full«komliga skönheten. Wid stranden af den stora «sjön skall Ni träffa oss — «Det blir derwid,» swarade ormen, och ett hwäsande ljud förlorade sig i luften.

Wåra tre wandrare öfwerlade nu i hwad ordning de wille framställa sig för den sköna, ty så många personer de ock kunde wara, wågade dock blott en och en i sönder komma och gå, om de wille undgå betydliga olägenheter.

Qwinnan med den förwandlade hunden i korgen framwandrade först till trädgården, och

uppsökte sköna Liljan. Denna war lätt att finna, emedan hon just då sjöng wid sin harpa. — De älskliga tonerna wisade sig först som ringar på den sakta sjöns yta, och sedermera satte de, likt en sakta wind, gräs och buskar i rörelse. På en inneslutен grön plats, i skuggan af en härlig grupp mångfaldiga träd, satt hon och wid första anblicken tjusade hon å nyo gummans ögon, öron och hjerta. Denna närmade sig med hänryckning och swor wid sig sjelf, att den sköna under hennes frånwaro hade blifwit ännu skönare. Redan på afstånd ropade den goda gumman helsning och lof emot den älskwärda flickan. «Hwilken lycka «att beskåda Er, hwilken himmel eder warelse «rundtomkring Eder utbreder! O, huru behag«lig harpan hwilar i ert sköte, huru mildt edra «armar famna henne, hwad hon synes tränan«de längta mot er barm, och hwad himmelsk «hon klingar under edra lena fingrars ömma

«slag! Trefallt lycklig, du Yngling, som kun-
«de intaga hennes ställe!»

Under deßa ord hade hon kommit närma-
re, sköna Liljan slog opp ögonen, lät händer-
na sjunka och sade: «bedröfwa mig icke med
«ett otidigt lof: jag känner blott min olycka
«så mycket lisligare. Se här ligger den stackars
«Kanariefågeln död wid mina fötter, han, som
«fordom så skönt deltog i mina sånger. Han
«war wan att sitta på min harpa, och noga in-
«öfwad icke widröra mig. I dag, då jag, åter-
«lifwad af sömnen, uppstämde en stilla mor-
«gonsång, och min lilla sångare, muntrare än
«någonsin, äfwen lät höra sina harmoniska
«toner, nedsköt en Hök öfwer mitt hufwud —
«det stackars lilla djuret flyktade förskräckt
«min barm, och jag kände i detta ögonblick den
«lilla döende warelsens sista ryckningar. Träf-
«fad af min blick, synger han wisst, den grym-
«me mördaren, afmattad der borta wid watt-

«nej; men, hwad båtar mig hans straff?
«min älskling är död och hans graf skall
«blott öka de sorgliga minneswärdarne i min
«trädgård.»

«Fatta mod, sköna Lilja!» ropade den gam-
la, under det hon sjelf borttorkade några tårar,
hwilka den olyckliga flickans berättelse fram-
twungit ur hennes ögon: «fatta mod! Min
«man låter säga Er, att Ni bör stilla er sorg,
«anse den största olycka som ett förebåd till
«den största lycka: ty Tiden lider. Och san-
«nerligen, fortfor den gamla, det går under-
«ligt till i werlden. Se bara min hand, hur
«swart hon blifwit, ja, hon är redan mycket
«mindre, jag måste skynda innan hon alldeles
«förswinner. Hwarföre skulle jag göra lykt-
«gubbarne någon tjenst, hwarföre möta Jät-
«ten, och hwarföre doppa min hand i floden?
«Kan Ni gifwa mig ett kålhufwud, en ärt-
«skocka och en lök? så bär jag dem till floden,

«och min hand är hwit som förut, så att jag till
«och med kunde hålla den bredwid eder.»

«Kåthufwuden och lökar kan du ganska wäl
«finna; men ärtskockor söker du förgäfwes.
«Ingen planta i min stora trädgård bär hwar
«ken blommor eller frukt, men hwarje telning
«jag bryter och planterar på en alsslings graf
«grönskar strax och skjuter högt opp. Alla deße
«grupper, deßa buskar, deßa lundar har jag
«olyckliga, sett uppwexa. Deßa skuggand
«tallkronor, deßa cypreß obelisker, deßa ko
«loßer af ekar och bokar, alla woro små tel
«ningar, såsom sorgliga minnen af min hand
«planterade i en annars ofruktbar mark.»

Den gamla hade gett sköa akt på detta tal
och endast betraktat sin hand, som i skönа Li
jans närwaro blifwit allt swartare och swarta
re, och äfwen stund från stund allt mindre. Ho
wille nu taga sin korg och skynda bort, d

Hon

Hon kände att hon glömt det förnämsta. Hon uttog strax den förwandlade hunden, och nedlade honom i gräset icke långt ifrån den sköna. «Min man,» sade hon, «skickar Er detta wärd-«tecken: Ni wet att Ni med ert widrörande «kan skänka lif åt denna ädelsten. Det täcka «trogna djuret skall wisst göra Er mycken glädje, och bedröfwelsen å min sida att förlora «honom kan blott lindras af den tankan att «Ni äger honom.»

Sköna Liljan betraktade det täcka djuret med förnöjelse, och, som det äfwen tycktes, med förundran. Många tecken sammanstämma, sade hon, att ingifwa mig något hopp; men, ack! är det icke hos oß blott en naturwilla att just då, när olyckan utbryter, inbilla oß wara fällheten närmast!

Hwad båta mig de många goda tecken?

Hwad, fåglens död och gummans swarta hand?

Och mopsen af juvel, har han wäl någon like
Och är han icke mig af Lampan sänd?
Beröfwad hwarje ljuf och mensklig njutning
Är jag, olyckliga, med Sorgen blott bekant!
Ack! hwarför står då Templet ej wid floden,
Ack! hwarför är ej Bryggan redan byggd! –
Med otålighet hade den goda qwinnan afhör
denna sång, med hwilken sköna Liljan äfwe
blandat sin harpas ljufwa toner, och hwilke
säkert förtjusat hwarje annan. Då den gan
la nu åter wille taga afsked, blef hon å ny
qwarhållen genom den gröna ormens ankom
Denne hade hört de sista raderna af sånge
och wille nu lifwa sköna Liljans wacklan
mod. «Spådomen om Bryggan är uppfylld
utropade han, «och fråga endast denna god
«qwinna, med hwad härlighet Bågen nu m
«sar sig. Hwad förut blott war mörk jaspi
«blott pras, hwars kanter endast ljuset kun
«genomskimra, har nu blifwit genomskinl

«ädelsten. Ingen Beryll har så klara och in-
«gen Smaragd så sköna färger.»

«Jag önskar Er lycka dertill,» sade Liljan,
«men förlåt mig om jag ej ännu tror spå-
«domen uppfylld. Öfwer den höga bågen af
«er brygga kunna blott fotgängare komma
«öfwer, och det är oß lofwadt, att hästar och
«wagnar och resande af alla slag skola kunna
«på samma gång öfwertåga åt ömse sidor.
«Är ej något förespådt om de stora pelare, som
«sjelfwa skola höja sig ur floden?»

Den gamla hade sina ögon jemt fästade
på handen, afbröt här samtalet och tog afsked.
«Dröj ännu ett ögonblick,» sade sköna Liljan,
«och medtag min stackars kanariefågel. Bed
«Lampan förwandla honom till en skön Topas,
«jag will sen widröra honom och återge honom
«lif, och han, jemte er goda mops, skall bli
«mitt käraste tidsfördrif; men skynda allt
«hwad möjligt är, ty med solens nedgång

«angriper en odräglig förruttnelse det arma
«djuret, och upplöser hans gestalts sköna sam
«manhang för ewigt.»

Den gamla nedlade det lilla liket i Korgen
emellan späda blad, och skyndade sin wäg.

«Hur det och må wara,» sade Ormen, i
det han fortsatte det afbrutna samtalet, «Tem
«plet är uppbygdt.»

«Men ännu står det icke wid floden,» swa
rade den sköna.

«Ännu hwilar Templet i jordens djup,»
sade Ormen; «jag har sett och talat med Kon
«ungarne.»

«Men, när skola de uppstå?» frågade
Liljan.

Ormen swarade: «jag hörde de stora orde
«skalla i Templet: Tiden lider.»

En ljuf glädje utbredde sig öfwer den Sk
nas anlete. «Jag hör då,» sade hon, «d
«lyckliga orden i dag redan för andra gången

«när skall den dag komma då jag får tre gånger «höra dem!»

Hon stod opp, och strax framträdde ur småskogen en förtjusande flicka, som emottog hennes harpa. Härpå följde en annan, som sammanslog elfenbens-tältstolen, hwarpå den Sköna suttit, och tog silfwerdynan under armen. En tredje kom med en stor perlstickad solskärm, och stod afwaktande om Liljan, under en promenad, tillöfwentyrs kunde behöfwa henne. Öfwer all beskrifning sköna och behagfulla woro deßa trenne flickor, och dock förhöjde de blott Liljans skönhet, i det hwarje af dem måste för sig tillstå, att de med henne alldeles icke kunde jemföras.»

Med förnöjelse hade sköna Liljan emedlertid betraktat den underbara mopsen. Hon lutade sig ner, widrörde honom, och i ögonblicket sprang han opp. Glad såg han sig omkring, lopp fram och åter och skyndade slutligen, att

på det wänligaste helsa sin wälgörarinna. Hon tog honom på armarne och tryckte honom intill sig. «Så kall du än är,» utropade hon, «och ehuru blott ett halft lif werkar hos dig, «så är du mig ändå wälkommen. Ömt will «jag älska dig, muntert leka med dig, wänligt «smeka dig, och trycka dig nära till mitt hjer«ta.» Hon släppte honom derpå lös, dref honom ifrån sig, ropade honom tillbaka, lekte och jagade omkring med honom i det gröna så lifligt och oskuldsfullt, att man med ny hänryckning måste se och dela hennes glädje, likasom hennes sorg förut nedstämt hwarje hjerta till ett medlidsamt swärmod.

Denna munterhet, detta behagfulla tokeri blef afbrutet genom den sorgbundna Ynglingens ankomst. Han inträdde sådan wi redan känna honom, endast syntes han af dagens hetta wara än mera afmattad, och i den älskades närwaro blef han med hwarje ögonblick

ännu blekare. På sin hand bar han höken, hwilken satt der stilla som en dufwa, och lät wingarne hänga.

«Det är icke beskedligt,» ropade sköna Liljan emot honom, «att du för det förhatliga «djuret för mina ögon. Det mißfostret, som «i dag mördat min lilla sångare.»

«Banna icke den olyckliga fågeln,» swarade nu Ynglingen, «utan anklaga hellre «dig sjelf och ödet, och unna mig att dela «lika lott med mitt eländes följeslagare!»

Emedlertid upphörde mopsen icke att skalkas med den sköna, och hon beswarade det med det wänligaste bemötande mot den lilla genomskinliga älsklingen. Hon klappade med händerna för att bortskrämma honom, derpå lopp hon efter för att åter få honom till sig. Hon sökte att fasttaga honom då han flydde, och jagade honom från sig, då han försökte att tränga sig intill henne.

Ynglingen åskådade det med stillatigande och med en stigande förtrytsamhet; men slutligen, då hon tog det förhatliga och nu i hans ögon alldeles asskyvärda djuret på sina armar, tryckte honom mot sin hwita barm, och kyßte den swarta nosen med sina himmelska läppar, då förgick honom allt tålamod, och han ropade, full af förtwiflan: «skall jag, — jag, «som genom ett rysligt öde, kanske för alltid, «måste i din närwaro leswa skild från dig, «som genom dig förlorat allt, ja till och med «mig sjelf, — skall jag se, att ett så onaturligt «mißfoster inför mina egna ögon kan förleda «dig till glädje, wäcka din ömhet och njuta «din omfamning? Skall jag ännu längre en«dast gå så fram och åter, och måta flodens «sorgliga krets både från denna och andra «stranden? Nej, ännu hwilar i mitt bröst en «gnista af det gamla hjeltemodet; mätte de «sista flammorna deraf i detta ögonblick upp-

«bloßa! Om stenar kunna hwila wid din barm,
«måtte jag då öfwergå till sten: om ditt wid-
«rörande dödar, så will jag dö för dina
«händer.»

Nu gjorde han en häftig rörelse, höken flög från hans hand, och Ynglingen störta-de löst på den sköna. Hon utsträckte sina händer för att hålla honom tillbaka, och widrörde honom endast så mycket förr. Allt medwetande öfwergaf honom, och med fasa kände hon den sköna bördan wid sin barm. Med ett anskri for hon tillbaka, och Ynglingen sjönk liflös ur hennes armar till jorden.

Olyckan war skedd! — Sköna Liljan stod orörlig och såg endast på den liflösa kropp-en. Hjertat tycktes upphöra att slå i hen-nes bröst, och hennes ögon woro utan tårar. Förgäfwes sökte mopsen att aftwinga hen-ne en glad rörelse, hela werlden war afdöd med hennes wän. I sin stumma förtwiflan

såg hon sig icke om efter hjelp, — ty hon kände ingen hjelp.

Deremot war ormen i så mycket mera rörelse, han syntes tänka på räddning, och werkligen tjenade ock hans förunderliga rörelser, att för någon tid hindra åtminstone de närmaste rysliga följderna af detta olyckesfall. Han drog med sin smidiga kropp en wid ring omkring liket, fattade med tänderna i ändan af sin stjert och blef liggande stilla.

Det dröjde icke länge innan en af Liljans sköna tjenarinnor framträdde, uppsatte elfenbens tältstolen, och med wanliga åtbörder nödgade den sköna att sätta sig. Strax derpå kom den andra, hwilken bar en eldfärgad slöja, och dermed mera strade än betäckte sin Herrskarinnas hufwud. Den tredje öfwerlemnade henne harpan, och knappt hade hon tryckt det sköna instrumentet mot sitt kröte, och framlockat några toner ur strängarne,

då den första återkom med en klar, rund spegel, ställde sig midtemot den sköna, upphämtade hennes blickar och framställde för henne den skönaste bild i naturen. Smärtan förhöjde hennes skönhet, slöjan hennes fägring, harpan hennes behag; och så mycket man än hoppades att se hennes bedrövliga ställning förändrad, så önskade man dock att ewigt qwarhålla hennes bild, sådan den nu wisade sig.

Med en stilla blick mot spegeln lockade hon än smältande toner ur harpans strängar, än syntes hennes smärta stiga, och harpan besvarade wåldsamt hennes klagan. Några gånger försökte hon att sjunga, men hennes stämma bortdog — och nu upplöste sig hennes sorg i tårar. Twenne flickor fattade henne i armarne, harpan sjönk ur hennes skötе, hastigt emottog en tjenarinna den och bar den åt sidan.

«Hwem skaffar oß mannen med lampan, «innan solen går ned?» hwäste ormen sakta men begripligt: flickorna sågo på hwarannan, och skóna Liljans tårar blefwo ymnigare. I detta ögonblick kom qwinnan med korgen andlös tillbaka. «Jag är förlorad och stympad!» utropade hon, «sen hur' min hand nästan «alldeles är förswunnen. Hwarken Järnkar«len eller Jätten wille hjelpa mig öfwer, «emedan jag ännu är wattnets gäldnär. För«gäfwes har jag bjudit hundrade kålhufwu«den och hundrade lökar; man will icke haf«wa mer än tre stycken, och ingen enda ärt«skocka finnes ens i hela denna trakt.»

«Glöm er nöd,» sade ormen, «och sök «att hjelpa här; kanske kan hjelp för er fin«nas på samma gång. Skynda allt hwad «Ni kan att uppsöka lyktgubbarna. Det «är ännu för ljust att kunna se dem, men

«troligen

«troligen får Ni höra dem le och flägta. Om «Ni skyndar, så för Jätten Er ännu öfwer «floden, och Ni kan finna och skicka man«nen med lampan.»

Qwinnan skyndade så mycket hon kunde, och Ormen syntes med samma otålighet som Liljan afbida bådas återkomst. Redan, ty wärr, förgyldes endast skogens högsta toppar af den sjunkande Solens strålar, och långa skuggor sträckte sig öfwer sjö och mark: Ormen rörde sig oroligt, och Liljan bortsmälte i tårar.

I denna nöd såg Ormen sig omkring öfweralt, ty han fruktade hwarje ögonblick att Solen skulle gå ned, förruttnelsen genomtränga den magiska ringen, och oemotståndligt angripa den sköna Ynglingen. Ändtligen såg han höken swinga sig högt uppe i luften med purpurröda fjädrar; hans bröst

upphämtade Solens sista strålar. Ormen skakade sig af glädje öfwer det goda tecknet, och han bedrog sig icke, ty strax derpå sågs mannen med lampan framskynda öfwer sjön, liksom hade han gått på skridskor.

Ormen förändrade icke sin ställning, men Liljan stod opp och ropade till den gamle: «hwilken god ande sände dig hit, i ett ögon«blick, då wi så mycket längtat efter dig och «så högeligen behöfwa din hjelp?»

«Min Lampas ande», swarade den gamle, «dref mig, och höken förde mig hit. Hon «sprakar när man behöfwer mig, och jag ser «mig blott om i luften efter ett tecken — en «fågel eller en meteor wisar mig på himla«rymden den trakt, hwartåt jag bör wända «mig. War lugn, skönaste flicka, om jag kan «hjelpa wet jag icke; en enda hjelper icke, «utan den som i rättan tid sig med flere «förenar. Wi wilja dröja och hoppas. Håll

«din ring sluten», fortfor han, i det han wände de sig till ormen, satte sig ned på en jordhög bredwid honom, och lyste på den döda kroppen. «Hitförer äfwen den täcka Kanariefågeln och läggen honom inom ringen!» Flickorna togo det lilla liket ur korgen, hwilken den gamla låtit stå, och uträttade mannens befallning.

Solen war emedlertid nedgången, och i samma mån mörkret tilltog, började ej blott ormen och mannens lampa att lysa efter deras sätt, utan också Liljans slöja spridde ifrån sig ett mildt sken, hwilket, likt en lätt morgonrodnad, färgade hennes bleka kinder och hennes hwita klädnad med ett oändligt behag. Man såg, under stilla betraktelse, wexelwis på hwarannan — Sorgen och bedröfwelsen woro mildrade af ett lifwadt hopp.

Nu wisade sig den gamla i sällskap med de twenne muntra flammorna, hwilka på

någon tid måtte hafwa lefwat ganska slösaktigt, ty de hade blifwit ytterst magra, men uppförde sig nu endast desto artigare mot Prinsessan och de öfriga fruntimren. Med största trygghet och ganska uttrycksfullt sade de temligen wanliga saker, i synnerhet wisade de sig ganska känsliga för det behag som den lysande slöjan utbredde öfwer Liljan och hennes följeslagarinnor. Blygsamt nedslogo fruntimren ögonen, och deras skönhets lof förskönade dem werkligen. Alla woro nöjda och lugna, utom den gamla. Oaktadt hennes mans försäkran, att hennes hand ej kunde widare förminskas, så länge hon hölls i skenet af hans lampa, så påstod hon dock mer än en gång, att, om det så fortfor, skulle denna ädla lem wara alldeles förswunnen ännu redan före midnatten.

Den gamle med lampan hade uppmärksamt afhört lyktgubbarnes tal, och war nöjd

att den sköna härigenom blef förströdd och muntrad. Och werkligen war midnatten redan instundad, man wißte icke hur. Den gamle såg åt stjernorna, och började derpå att tala: «Wi äro i en lycklig stund tillsamman, «göre en hwar sin syßla, fylle hwar och en «sin pligt, och till en allmän lycka skola de «enskilta sorgerna upplösa sig, liksom allmän «olycka förtär hwarje enskilt glädje.»

Efter deßa ord hördes ett underbart gny, ty alla närwarande personer talade för sig, och utsade högt hwad de hade att göra. Blott de tre flickorna woro stilla. Den ena war insomnad wid harpan, den andra wid solskärmen, den tredje wid stolen, och man kunde ej förtänka dem det, ty det war redan sent. De flammande ynglingarne hade, efter några flygtiga höfligheter, dem de också wisade tjenarinnorna, slutligen dock hållit sig endast till Liljan, såsom den allraskönaste.

Den gamle sade till höken: «tag spegeln, «och lys med den första solstrålen på de sof«wande flickorna, och wäck dem med åter«kastadt sken från höjden.»

Ormen började nu att röra sig, upplöste ringen och drog sig längsamt i stora cirklar mot floden. Högtidligt följde honom de båda irrbloßen, och man hade kunnat anse dem för de allwarsammaste flammor. Den gamla och hennes man fattade i korgen, hwars milda ljus man dittills knappt warseblifwit; de drogo den åt båda sidorna; han blef allt mer och mer stor och lysande. Derpå lyftade de ynglingens lik i den, och lade Kanariefågeln på hans bröst; korgen lyftade sig i höjden och swäfwade öfwer den gamlas hufwud, och hon följde lyktgubbarne i spåren. Sköna Liljan tog Mopsen på sin arm och följde den gamla; mannen med lampan slutade tåget, och nejden war på det un-

derbara ste skimrande af deßa mångahanda ljus.

Då sällskapet anlände till floden, såg det med icke liten förundran en härlig båge sträcka sig öfwer densamma, hwarigenom den wälgörande Ormen beredde dem en glansfull wäg. Hade man om dagen beundrat de genomskinliga ädelstenarne, hwaraf bryggan syntes sammansatt, så förwånades man om natten öfwer hennes lysande härlighet. Ofwan till slutade sig den ljusa cirkeln tät intill den dunkla himmelen, men nedantill kastades starka strålar till medelpunkten, och wisade byggnadens rörliga fasthet. Tåget deröfwer gick långsamt, och färjkarlen, som på afstånd från sin hydda åskådade det, betraktade med förwåning den lysande bågen och de underbara ljusen som wandrade deröfwer.

Knappt hade de öfwerhunnit till andra stranden, då bågen på wanligt sätt började

swänga sig och swigtande närma sig till watt-net. Strax derefter war ormen på landet, korgen satte sig ned på jorden och ormen drog ånyo sin ring deromkring. Den gamle bugade sig för honom och sade: «hwad har du beslutit?»

«Att uppoffra mig innan jag warder upp-offrad,» swarade ormen; «lofwa mig att du icke qwarlemnar någon enda sten på landet.»

Den gamle lofwade det, och sade derpå till den sköna Liljan: «widrör ormen med «wenstra handen och din älskade med den «högra». Liljan böjde sig neder och wid-rörde ormen och liket. I ögonblicket syntes detta återgå till lif och krafter, ja han reste sig i höjden och satte sig. Liljan wille om-famna honom, men den gamle höll henne tillbaka; han hjelpte deremot ynglingen att stå upp, och klädde honom under det han utgick ur korgen och ringen.

Ynglingen stod, kanariefågeln flaxade öfwer hans skuldror; det war åter lif i båda, men andan hade ännu icke wändt tillbaka. Den sköne Ynglingen hade ögonen öppna och såg intet, åtminstone tyckтes han åskåda allt utan deltagande, och knappt hade förundran häröfwer någorlunda saktat sig, då man först märkte, huru underbart ormen hade förändrat sig. Hans sköna smärta kropp hade sönderfallit i tusende sinom tusende lysande ädelstenar. Af oförsigtighet hade den gamla, som wille taga sin korg, stött in på honom, och man såg icke mer något återstå af hans yttre bildning; blott en skön ring af glänsande ädelstenar låg nu i gräset.

Den gamle gjorde strax anstalt att upphämta stenarna i korgen, hwarwid hans qwinna måste wara honom behjelplig. Båda buro derpå korgen till stranden, der han från en hög brant skakade hela bördan i floden. Icke

utan att det mißhagade både den sköna och hans qwinna, som gerna derur hade utsökt något för sin räkning. — Likt lysande och blänkande stjernor bortsummo stenarne med böljorna, och man kunde snart icke urskilja om de förlorat sin glans eller sjunkit.

«Mine Herrar», sade den gamle derpå wördnadsfullt till lyktgubbarne, «numera «wisar jag Er wägen och öppnar gången; men «I bewisen oß den största tjenst om I öppnen «för oß helgedomens portar, genom hwilka «wi denna gången måste ingå, och dem ingen «utom Er kan upplåta.»

Lyktgubbarne bugade sig anständigt, och stadnade efter; den gamle med lampan gick förut in i klippan, som öppnade sig för honom; ynglingen följde honom liksom mekaniskt; stilla och owiß höll sköna Liljan sig på något afstånd efter honom; den gamla wille icke gerna qwarstanna, och utsträckte sin hand

så, att ljuset från hennes mans lampa kun-
de bestråla den. Lyktgubbarne slöto tåget,
under det de böjde tillsammans spetsarna af
sina flammor, och syntes samtala med hvar-
annan.

Sällskapet hade ej wandrat länge, då de
befunno sig wid en stor kopparport, som war
tillsluten med ett gyllene lås. Den gamle
framropade strax lyktgubbarne, hwilka ej läng-
ge låto mana sig, utan snart beställsamt för-
tärde både låset och regeln med deras spetsigaste
flammor.

Gallt dånade kopparen, då portarne ha-
stigt uppsprungo och helgedomens wördnads-
fulla konunga-bilder wisade sig, upplyste af
de inträdande ljusen. En hwar böjde sig djupt
för de ärewördige Herrskarne, i synnerhet
slösade lyktgubbarne med en mängd hwarjes
handa artiga bugningar.

Efter någon tystnad frågade den gyllene

konungen: «hwadan kommen J?» — «från «werlden», swarade den gamle. — «Hwart gån «J?» frågade silfwerkonungen — «till werl- «den,» swarade den gamle. — «Hwad wiljen «J hos oß?» frågade kopparkonungen — «åt- «följa Eder,» sade den gamle.

Den blandade konungen wille äfwen bör- ja att tala, då den gyllene sade till lyktgub- barne, som woro komna honom för nära; «swäfwen bort från mig, mitt guld är icke «för eder gom.» Derpå wände de sig till silf- werkonungen, swäfwade tätt omkring honom, och hans klädnad glänste skönt af deras gu- la återsken. «J åren mig wälkomne,» sade han, «men jag kan icke nära Eder, mätten «Eder utifrån och skänken åt mig edert ljus.» De aflägsnade sig och smögo förbi kopparkonungen, som tyckte icke märka dem, fram till den sammansatte. «Hwem skall beherrska «werlden?»

«werlden?» ropade denne med stammande röst. — «Den på sina fötter står,» swarade den gamle — «Det är jag!» sade den blandade konungen — «Det skall sig uppenbara,» sade den gamle, «ty tiden lider.»

Sköna Liljan föll den gamle om halsen, och kyßte honom med outsäglig ömhet. «Helige Fader!» sade hon, «tusende gånger tackar «jag dig, ty jag hör det anings fulla ordet «för tredje gången!» Knappt hade hon talat ut, då hon höll sig ännu fastare wid den gamle, ty jorden började darra under dem; gumman och ynglingen höllo sig ock tillsamman, blott de rörlige lyktgubbarne märkte ingenting.

Man kunde tydligt känna att hela templet rörde sig, likt ett skepp som sakta afslägsnar sig ur hamnen, sedan ankaren blifwit lyftade; jordens djup tycktes öppna sig för det, då det

framtägade. Det stötte ingenstädes emot, ingen klippa stod det i wägen.

Få ögonblick derefter syntes ett smått regn neddugga genom hwalfwets öppning; den gamle höll sköna Liljan ännu fastare och sade till henne: «Wi äro nu under floden, «och snart wid målet.» Icke länge derefter trodde de sig wara stillastående, men de bedrogo sig: Templet höjde sig uppåt.

Nu uppstod ett sällsamt dån ofwan deras hufwuden. Bräder och sparrar begynte att brakande inkränga i hwalfwets öppning. Liljan och den gamla sprungo åt sidan, mannen med lampan fattade i ynglingen och blef ståndande. Färjkarlens lilla hydda — ty det war henne, som templet under uppstigandet hade afskilt från marken och intagit uti sig — sönk småningom ned, och betäckte ynglingen och den gamle.

Qwinnorna ropade högt, och templet sta-

kades likt ett skepp, som oförmodadt stöter mot land. Oroliga irrade qwinnorna under gryningen omkring hyddan; dörren war sluten, och på deras klappande hörde ingen. De klappade ännu häftigare, och förundrade sig icke litet då trädet slutligen började klinga. Genom kraften af den inneslutna lampan hade hyddan hel och hållen blifwit förwandlad till silfwer. Icke länge, så förändrade hon till och med sin gestalt; ty den ädla metallen lemnade brädernas, posternas och sparrarnas tillfälliga former, och utwidgade sig till en härlig byggnad af sirligt arbete. Nu stod ett skönt litet tempel midtuti det stora, eller om man will, ett altare templet wärdigt.

På en trappa, som gick opp inifrån, steg nu den ädle ynglingen i höjden, mannen med lampan lyste honom, och han stöddes af en annan, som framträdde i en kort hwit

klädnad, och höll ett silfwer-roder i sin hand. I denne igenkände man strax färjkarlen, den förwandlade hyddans fordne inwånare.

Sköna Liljan gick uppför de yttre trapporna, som förde från templet upp till altaret, men ännu måste hon alltid hålla sig aflägsnad från sin älskling. Den gamla, hwars hand, så länge lampan warit undangömd, blifwit allt mindre och mindre, ropade: «skall jag dock ännu wara olycklig, finns «bland så många under icke ett som kan råda «da min hand?» Hennes man wisade henne den öppna porten och sade: «se dagen inbryter, skynda att bada dig i floden!» — «Hwilket råd!» ropade hon, «jag skall wäl bli «helt och hållet swart och alldeles förswinna, «jag har ju ännu icke betalt min skuld» — «Gå,» sade den gamle, «och hörsamma mig! «alla skulder äro afbördade.»

Den gamla skyndade bort, och i samma

ögonblick syntes på hwalfwets krans den uppgående solens första strålar. Den gamle trädde emellan ynglingen och flickan, och ropade med hög stämma: «Tre äro då de som herrska på jorden: Wisheten, Skenet och Wälldet.» Wid första ordet uppstod guldkonungen, wid det andra silfwerkonungen, och wid det tredje hade kopparkonungen långsamt rest sig opp, då den sammansatte konungen plötsligt och oskickligt satte sig neder.

Den honom såg, kunde, oaktadt ögonblickets högtidlighet, med möda afhålla sig från löje, ty han satt icke, han låg icke, icke stödde han sig, utan han war oformligt sammansjunken.

Lyktgubbarne, hwilka hittills sysselsatt sig kring honom, trädde nu åt sidan. Ehuru bleka wid morgonljuset, syntes de dock åter wara wäl födde, och de kastade stora flammor. De hade på ett skickligt sätt med sina

spetsiga tungor helt och hållet utslekat den koloßala bildens gyllene ådror; de oregelmeßiga tomma rymder, som deraf uppkommit, höllo sig en lång tid öppna, och figuren bibehöll sin förra gestalt. Men då de finaste ådrorna slutligen också woro förtärda, föll bilden på en gång tillsamman, och olyckligtwis just på alldeles andra ställen, än de som sammanböjas då en menniska sätter sig; deremot hade alla hans leder stynat. Den som icke kunde le, måste bortwända sina ögon, medeltinget emellan form och klump war motbjudande att åskåda.

Den gamle mannen förde nu den skönamen ännu alltjemt framför sig stirrblickande ynglingen ned från altaret och rakt fram mot kopparkonungen. Wid den mäktiga furstens fötter låg ett swärd i kopparslida. Ynglingen omgjordade sig — «Swärdet wid «wenstra sidan och den högra fri!»

ropade den wäldige konungen. De gingo derpå till silfwerkonungen, som lutade sitt scepter mot ynglingen. Denne fattade i det med wenstra handen, och konungen sade med en mild stämma: «föd fåren!» Då de kommo till den gyllene konungen, tryckte han med en faderligt wälsignande blick, Ekekransen på ynglingens hufwud, och sade: «erkänn det Högsta!»

Den gamle hade under allt detta noga betraktat ynglingen. Sedan han omgjordat sig med swärdet höjde sig hans bröst, hans armar sattes i rörelse, och hans fötter stego säkrare. I det han tog sceptern i sin hand, syntes hans kraft mildra sig, och genom ett outsägligt behag blifwa ännu mäktigare; men då ekekransen prydde hans lockar, lifwades hans anletsdrag, hans öga glänste af oberkriflig anda, och första ordet från hans mun war: Lilja!

«Älskade Lilja!» ropade han, då han skyndade emot henne silfwertrapporna uppföre, — ty hon hade från altarets höjd åskådat hans wandring, — «älskade Lilja! kan «mannen, utrustad med allt, önska sig nå«got dyrbarare än den oskuld och stilla ömhet, dem ditt bröst åt mig förwarar? — O! «min wän,» fortfor han, i det han wände sig till den gamle och beskådade de tre bildstoderna: «Härligt och säkert är wåra fäders «rike, men du har glömt den fjerde kraften, «som ännu tidigare, allmännare och säkrare «beherrskar werlden: kärlekens kraft.» Med dessa ord föll han om den skönas hals, hon hade bortkastat slöjan, och hennes kinder färgades af den skönaste oförgängligaste rodnad.

Härpå swarade den gamle leende: «Kär«leken herrskar icke, men han skapar, och det «är mer!»

Under dessa högtidliga, lyckliga och hän-

lyckande ögonblick hade man ej märkt att dagen redan fullkomligt inbrutit, och genom de öppna portarna möttes nu sällskapets ögon på en gång af helt oväntade föremål. En stor med pelare omgifwen plats bildade en förgård, wid hwars ända man såg en läng och lysande brygga, hwilken med många bågar sträckte sig öfwer floden. Hon war på båda sidor försedd med pelargångar för de wandrande; många tusen sådane hade redan infunnit sig, och gingo med skyndsamhet fram åt ömse sidor. Den stora wägen midtuti war uppfylld af hjordar och mulåsnor, ryttare och wagnar, hwilka, utan att hindra hwarandra, strömtals öfwertågade. Alla tyckes förundra sig öfwer den beqwämlighet och prakt de sågo, och den nye konungen samt hans gemål woro likaså hänryckta öfwer detta stora folks lifligbet och rörelse, som de woro lyckliga af sin ömsesidiga kärlek.

«Ormens minne i ära!» sade mannen med lampan, «du är skyldig honom ditt lif, «ditt folk har honom att tacka för den- «na brygga, hwarigenom deßa grannskapliga «stränder till inbördes lif och rörelse blifwit «förenade. De sinnande och lysande ädelste- «narne, återstoden af hans uppoffrade kropp, «äro grundpelare för denna härliga brygga; «på dem har hon sjelf upprest sig, och skall «sig sjelf widmakthålla.»

Man wille nu fordra af honom upplys- ning om denna underbara hemlighet, då i detsamma fyra sköna flickor inträdde genom templets port. På harpan, solfkärmen och tältstolen igenkände man strax Liljans följes- lagerskor; men den fjerde, skönare än de trenne andra, war en obekant, som systerligt skämtande med dem genomskyndade templet och ilade silfwertrapporna uppföre.

«Will du hädanefter ha mera förtroende

«för mig, älskade qwinna», sade mannen med lampan till den sköna: «wäl dig och hwarje «warelse, som denna morgon badar sig i «floden!»

Den föryngrade och förskönade gamla, af hwars yttre bildning intet spår numera war öfrigt, omfamnade med lifliga ungdomsfulla armar mannen med lampan, hwilken med wänlighet emottog hennes smekningar. «Om jag är för gammal för dig,» sade han leende, «så får du i dag wälja dig en an«nan maka, från denna dag är ej mera nå«got äktenskap gilltigt, som ej ånyo afslutas.»

«Wet du då icke,» swarade hon, «att «äfwen du har blifwit yngre?» — «Det fägnar «mig, om jag i dina unga ögon har utseende «af en yngling, jag emottager din hand ånyo, «och will gerna med dig lefwa öfwer in i föl«jande århundrade.»

Drottningen bad henne nu wara wälkom-

men, och nedsteg med henne och sina öfriga leksystrar i altaret, under det konungen, midtemellan de båda männerna, såg bort till bryggan, och med uppmärksamhet åskådade det hwimlande folket.

Men icke länge hwilade han wid denna förnöjelse, ty han såg något, som för ett ögonblick wäckte hans förtrytsamhet. Den store Jätten, som tycktes ännu icke hafwa hämtat sig efter sin morgonsömn, raglade fram öfwer bryggan, och åstadkom der en stor oreda. Han hade efter wanligheten uppstått tyngd och berusad af sömnen, och ärnade att bada sig i den bekanta wiken af floden. I deß ställe fann han ett fast land, och framstökade nu på bryggans breda stengata. Ehuru han på det oskickligaste sätt inträdde mellan menniskor och boskap, så war dock hans närwaro för alla förwånande,

fastän

fastän af ingen warsebliswen. Men då solen sken honom i ögonen, och han upplyftade sina händer för att gnugga dem, så for skuggan af hans ofantliga knytnäfwar bakom honom med sådan kraft och oskicklighet fram och åter bland mängden, att menniskor och djur sammanstörtade i stora maßor, blefwo swåra skadade och lupo fara att slungas i floden.

Då konungen såg denna illgerning, grep han med en owillkorlig rörelse efter sitt swärd, men han besinnade sig, och kastade lugna blickar först på sitt scepter, sedan på sina följeslagares lampa och roder. «Jag hittar «dina tankar,» sade den gamle med lampan, «men wi och wåra krafter äro mot denne wan«mäktige idel wanmakt. War lugn, han «skadar för sista gången, och lyckligtwis är «hans skugga wänd ifrån oß.»

Emedlertid hade Jätten kommit närmare. Han hade, af förundran öfwer hwad han med öppna ögon såg, låtit händerna sjunka, gjorde ingen skada mer, och inträdde förwånad i förgården.

Han wandrade rakt fram mot templets port, då han på en gång midt i gården blef fasthållen wid jorden. Han stod der som en stark koloßaliſk bild af dunkelt glänsande stenar, och hans skugga wisade timmarna, hwilka woro inlagda i en cirkel, rundtomkring honom på jorden, icke med ziffror utan med ädla och betydningsfulla bilder.

Icke litet glad war konungen, att se widundrets skugga i en gagnelig riktning, icke litet förundrad drottningen, då hon, åtföljd med den största härlighet, följd af sina tärnor, uppsteg från altaret, och såg den sällsamma bilden, hwilken alldeles tillstängde utsigten från templet till bryggan.

Emedlertid hade folket trängt sig efter Jätten, och, sen han stannat, skockat sig omkring honom, med häpnad åskådande hans förwandling. Derifrån wände sig folkmängden åt templet, det den nu först tyckes warseblifwa, och trängde sig skocktals till porten.

I detta ögonblick swäfwade höken med sin spegel högt öfwer dômen, upphämtade solens ljus och kastade det på den wid altaret stående gruppen. Konungen, Drottningen och deras sällskap syntes i det skumma tempelhwalfwet kringstrålade af en himmelsk glans, och allt folket föll på sina anleten. Då folket återhämtat sig och uppstod, hade konungen med de sina nedstigit i altaret, för att genom lönliga gångar återwända till sitt palats. — —

Folket kringspridde sig i templet, för att tillfredsställa sin nyfikenhet. Med förwåning och wördnad beskådade de de trenne upprättstående konungarne, men de woro så mycket

nyfiknare att weta hwad som kunde wara förborgadt i den fjerde nischen; ty hwad det än måtte wara, så hade en wälmenande blygsamhet utbredt öfwer den tillsammansjunkna konungen ett kostbart täckelse, det intet öga förmådde genomtränga och ingen hand wägade afhölja.

Folket hade ej upphört att beskåda och förwånas, och den tillträngande myckenheten hade krosat hwarandra, om ej ett annat skådespel ännyo hade dragit deras uppmärksamhet på den stora platsen.

Oförmodadt föllo guldstycken, likson ur luften, klingande ned på marmorskifworna; de närmaste wandrarne störtade deröfwer för att bemäktiga sig dem. Särskilta gånger förnyades detta underwerk än här och än der. Man finner wäl, att de aftågande lyktgubbarne här roade sig ännu en gång, och på ett lustigt sätt bortskänkte det guld de häm-

tat ur den sammansjunkne konungens kemmar. Folkhoparne lupo fram och åter, wäsnades och skuffades, äfwen ännu se'n inga guldstycken mera nedföllo. Slutligen skingrade de sig småningom och drogo sina färde. — Ännu i denna dag hwimlar Bryggan af wandrare och Templet är det mest besökta på hela jorden.

Slut.

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

e-böcker från ditt bibliotek av

eBooks on Demand

digitaliserad av

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden